

Piyasa İşletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ

Amaç ve kapsam

Madde 1- Bu Tebliğ, “Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği”nin 8 inci maddesi gereğince, TEİAŞ’ın piyasa işletim fiyatına ilişkin tarife önerisine esas alınacak piyasa işletim gelir tavanının belirlenmesi amacıyla yapılacak hesaplamalara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar ve kısaltmalar

Madde 2- Bu Tebliğde geçen;

1. TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini,

2. Piyasa İşletim Referans Geliri (PIRG₀): Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ çerçevesinde hesaplanan piyasa işletimine ilişkin maliyetler dikkate alınarak uygulama dönemi başlangıcı için referans değer olarak belirlenen piyasa işletim gelirini,

3. Piyasa İşletim Geliri Tavanı (PIGT): Piyasa işletim fiyatının belirlenmesinde esas alınan sınır değeri,

4. Maliyet Bileşeni (MB): Bir tarife dönemi için belirlenmiş Piyasa İşletim Geliri Tavanının, piyasa işletim maliyetlerinin karşılanmasına yönelik olan kısmını,

5. Maliyet Farkı Düzeltme Faktörü (MFDF): Piyasa İşletim Referans Gelirinin, enflasyon unsuru dikkate alınarak güncellenmesini sağlayan faktörü,

6. Elektrik Piyasası Endeksi (EPE): Elektrik piyasası ortalama maliyet değişikliğinin yansıtılması amacıyla; Piyasa İşletim Referans Geliri değerinin bir tarife dönemi başındaki cari fiyatlar bazına getirilmesinde, gelir farkı düzeltme bileşeni hesaplamalarında ve otomatik fiyatlandırmalarda kullanılan endeksi,

7. Elektrik Piyasası Endeksi Değişim Oranı (EPEDO): Elektrik Piyasası Endeksinin belirlenen iki tarih itibarıyla iki değer arasındaki farkın ilk değere oranını

8. Gerçekleşen Piyasa İşletim Geliri (GPIG): Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ uyarınca; bir tarife dönemi içinde elde edilen piyasa işletim gelirinin, Elektrik Piyasası Endeksi yıl sonu kapanışına göre hesaplanan değerini,

9. Gelir Farkı (GF): İlgili tarife dönemine ait piyasa işletim gelir tavanının, Elektrik Piyasası Endeksi yıl sonu kapanışına göre hesaplanan değeri ile gerçekleşen piyasa işletim geliri arasındaki farkı,

10. Gelir Farkı Düzeltme Bileşeni (GFDB): Gelir Farkının belirlenen faiz oranına göre hesaplanan faiz tutarı ile birlikte dengelenmesinde kullanılan bileşeni,

11. Faiz Oranı (FO): Gelir Farkı Düzeltme Bileşeninin hesaplanmasında kullanılan ve bir tarife dönemi için Hazine Müsteşarlığı borçlanma faiz oranlarına göre Kurul tarafından belirlenen faiz oranını,

ifade eder.

Piyasa İşletim Geliri Tavanının (PIGT_t) hesaplanması

Madde 3- TEİAŞ’ın t tarife dönemi için piyasa işletim geliri tavanı (PIGT_t) aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$PIGT_t = PIMB_t + GFDB_t \quad (1)$$

Bu formülde geçen;

- PIGT_t TEİAŞ’ın t tarife döneminde elde edebileceği ve t tarife döneminin ilk günü EPE değerine göre hesaplanmış Piyasa İşletim Geliri Tavanını (YTL),
- PIMB_t (2) nci formüle göre hesaplanan ve TEİAŞ’ın t tarife döneminde elde edebileceği piyasa işletim geliri tavanının maliyet bileşenini (YTL),
- GFDB_t (6) ncı formüle göre hesaplanan gelir farkı düzeltme bileşenini (YTL), ifade eder.

a) Piyasa İşletim Maliyeti Bileşeninin (PIMB_t) hesaplanması

t tarife dönemi için geçerli Piyasa İşletim Maliyeti Bileşeni aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$PIMB_t = PIRG_0 \times MFDF_t \quad (2)$$

Bu formülde geçen;

- PIRG₀ TEİAŞ’ın Piyasa İşletim Referans Gelirini (YTL),
- MFDF_t (3) üncü formüle göre hesaplanan ve t tarife dönemi için geçerli maliyet farkı düzeltme faktörünü,

ifade eder.

1) Maliyet Farkı Düzeltme Faktörü (MFDF_t) değerinin hesaplanması

t tarife dönemi için geçerli Maliyet Farkı Düzeltme Faktörü (MFDF_t), enflasyon unsuru göz önüne alınarak belirlenir ve aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$MFDF_t = MFDF_{t-1} \times (1 + EPEDO_t) \quad (3)$$

Bu formülde geçen;

- MFDF_{t-1} uygulama dönemi içinde bir önceki tarife dönemi için geçerli maliyet farkı düzeltme faktörünü,
- EPEDO_t (4) üncü formüle göre hesaplanan t tarife dönemi için uygulanacak Elektrik Piyasası Endeksi Değişim Oranını,

ifade eder.

Uygulama döneminin ilk tarife dönemi için MFDF_{t-1} değeri “1” olarak alınır.

2) Elektrik Piyasası Endeksi Değişim Oranı (EPEDO_t) değerinin hesaplanması

t tarife dönemi için geçerli Elektrik Piyasası Endeksi Değişim Oranı (EPEDO_t), aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$EPEDO_t = (EPE_{t-1} / EPE_{t-2}) - 1 \quad (4)$$

Bu formülde geçen;

EPE_{t-1} Elektrik Piyasası Endeksinin, t-1 tarife döneminin onbirinci ay sonu değerini,

EPE_{t-2} Elektrik Piyasası Endeksinin, t-2 tarife döneminin onbirinci ay sonu değerini,

ifade eder.

Bu formül birinci tarife dönemi için,

$$EPEDO_1 = (EPE_1 / EPE_0) - 1 \quad (5)$$

şeklinde uygulanır.

Bu formülde geçen;

$EPEDO_1$ uygulama döneminin ilk tarife dönemi için geçerli Elektrik Piyasası Endeksi Değişim Oranını,

EPE_1 Elektrik Piyasası Endeksinin, uygulama döneminin ilk tarife döneminin ilk günü için öngörülen değerini,

EPE_0 $PIRG_0$ değerini oluşturan sabit fiyatlara karşılık gelen Elektrik Piyasası Endeksi değerini,

ifade eder.

b) Gelir Farkı Düzeltme Bileşeninin ($GFDB_t$) hesaplanması

t tarife dönemi için gelir farkı düzeltme bileşeni aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$GFDB_t = GF_{t-2} \times (1 + FO_{t-1}) \quad (6)$$

Bu formülde geçen;

GF_{t-2} (7) nci formüle göre hesaplanan TEİAŞ’ın t-2 tarife dönemi için Piyasa İşletim Geliri Tavanı ile t-2 tarife döneminde gerçekleşen piyasa işletim geliri arasındaki farkı (YTL),

FO_{t-1} cari uygulama döneminin t-1 tarife dönemi için belirlenen ve yüzde olarak ifade edilen faiz oranını,

ifade eder.

Gelir farkı düzeltme bileşeni, uygulama döneminin ilk iki tarife dönemi için “sıfır” (0) olarak kabul edilir.

1) Gelir Farkı (GF_{t-2}) değerinin hesaplanması

t-2 tarife dönemi için yıl sonu Gelir Farkı, aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$GF_{t-2} = PIGTYD_{t-2} - GPIG_{t-2} \quad (7)$$

Bu formülde geçen;

PIGTYD_{t-2} TEİAŞ’ın t-2 tarife dönemi için Piyasa İşletim Geliri Tavanının Elektrik Piyasası Endeksi t-2 tarife dönem sonu değeri kullanılarak yeniden hesaplanan değerini (YTL),

GPIG_{t-2} TEİAŞ’ın gerçekleşen piyasa işletim gelirinin, Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ hükümlerine uygun olarak Elektrik Piyasası Endeksi t-2 tarife dönem sonu değeri kullanılarak yeniden hesaplanan değerini (YTL),

ifade eder.

Gelir düzenlemesinde lisansa derç edilecek parametreler

Madde 4- Gelir düzenlemesinde, TEİAŞ’ın iletim lisansına aşağıdaki parametrelerin değerleri derç edilir:

PIRG₀ piyasa işletim referans geliri

EPE₀ PIRG₀ değerini oluşturan sabit fiyatlara karşılık gelen Elektrik Piyasası Endeksi değeri

Uygulama

Dönemi Parametrelerin geçerli olduğu süre

Geçici Madde 1- Bu Tebliğ uyarınca Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin “TEİAŞ’a İlişkin Hesap Ayırıştırması” başlıklı 38 inci maddesi hükmü gereği TEİAŞ Piyasa İşletimi alt faaliyetine ilişkin düzenlemeye esas net işletme giderini, düzenlemeye esas net yatırım harcamasını ve tarife gelirlerini Elektrik Piyasasında Mali Uzlaştırma Yapılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ’in yürürlükten kalkarak Elektrik Piyasasında Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinin nakdi uygulaması başlayıncaya kadar Sistem İşletimi alt faaliyeti içinde ayrı hesaplarda izler.

Geçici Madde 2-¹ Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin ek 5 inci maddesindeki düzenleme yürürlüğe girinceye kadar Elektrik Piyasası Endeksi olarak, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan Tüketici Fiyatları Endeksi kullanılır.

Yürürlük

Madde 5- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 6- Bu Tebliğ hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

¹ 19 Kasım 2011 Tarihli ve 28117 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tebliğ ile eklenmiştir.